

ЗАКОН за нотариусите и нотариалната дейност (Загл. изм. - ДВ, бр. 123 от 1997 г.)

Обн., ДВ, бр. 104 от 6.12.1996 г., в сила от 6.01.1997 г., изм., бр. 117 от 10.12.1997 г., в сила от 1.01.1998 г., бр. 118 от 10.12.1997 г., в сила от 1.01.1998 г., изм. и доп., бр. 123 от 22.12.1997 г., в сила от 22.12.1997 г., бр. 24 от 27.02.1998 г., в сила от 27.02.1998 г., изм., бр. 69 от 3.08.1999 г., в сила от 3.08.1999 г., изм. и доп., бр. 18 от 25.02.2003 г., доп., бр. 29 от 9.04.2004 г., в сила от 9.04.2004 г., изм., бр. 36 от 30.04.2004 г., в сила от 31.07.2004 г., изм. и доп., бр. 19 от 1.03.2005 г., доп., бр. 43 от 20.05.2005 г., в сила от 1.09.2005 г., изм., бр. 30 от 11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г., доп., бр. 39 от 12.05.2006 г., в сила от 12.05.2006 г., бр. 41 от 19.05.2006 г., в сила от 19.05.2006 г., изм., бр. 59 от 20.07.2007 г., в сила от 1.03.2008 г., изм. и доп., бр. 64 от 7.08.2007 г., доп., бр. 50 от 30.05.2008 г., в сила от 30.05.2008 г., изм., бр. 69 от 5.08.2008 г., доп., бр. 42 от 5.06.2009 г., бр. 47 от 23.06.2009 г., в сила от 1.10.2009 г., бр. 82 от 16.10.2009 г., в сила от 1.01.2010 г., изм., бр. 87 от 5.11.2010 г., доп., бр. 32 от 19.04.2011 г., изм. и доп., бр. 41 от 31.05.2011 г., в сила от 1.07.2011 г., бр. 82 от 21.10.2011 г., в сила от 1.01.2012 г., изм., бр. 38 от 18.05.2012 г., в сила от 19.11.2012 г., изм. и доп., бр. 95 от 4.12.2012 г., изм., бр. 66 от 26.07.2013 г., в сила от 26.07.2013 г., бр. 98 от 28.11.2014 г., в сила от 28.11.2014 г., бр. 50 от 3.07.2015 г., доп., бр. 105 от 30.12.2016 г.

Глава първа ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Предмет на закона

Чл. 1. Този закон урежда правния статут на нотариуса и на Нотариалната камара, организацията на нотариалната дейност и нотариалните такси.

Нотариус

Чл. 2. (1) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Нотариус е лице, на което държавата възлага извършване на предвидените в законите нотариални действия.

(2) Нотариус може да бъде само лице, вписано в регистъра на Нотариалната камара.

(3) Нотариусът лично извършва нотариалните и другите предвидени от закона действия.

Район на действие

Чл. 3. Районът на действие на нотариуса съвпада с района на съответния районен съд.

Нотариална камара

Чл. 4. (1) Създава се Нотариална камара. В Нотариалната камара членуват по право всички нотариуси.

(2) Нотариалната камара е юридическо лице със седалище в София.

(3) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) За подпомагане дейността на Нотариалната камара и на нотариусите в съдебния район на всеки апелативен съд се създават нотариални колегии. За София-град се създава отделна колегия.

(4) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Статутът и функциите на нотариалните колегии се определят в устава на Нотариалната камара.

Регистър на Нотариалната камара

Чл. 5. В Нотариалната камара се води регистър. В регистъра се вписват нотариусите, помощник-нотариусите и свързаните с тях обстоятелства, предвидени в закона.

Задължение за вписване

Чл. 6. Лице, задължено по закона да заяви обстоятелства, подлежащи на вписване в регистъра по чл. 5, или да представи документи, трябва да извърши това в 7-дневен срок от настъпване на обстоятелството, освен ако законът определя друг срок.

Публичност на регистъра на Нотариалната камара

Чл. 7. Всеки има право да преглежда регистъра на Нотариалната камара и да получава извлечение от него.

Глава втора НОТАРИУС

Раздел I

Придобиване на правоспособност на нотариус

Изисквания

Чл. 8. (1) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2012 г.) Правоспособност на нотариус може да придобие дееспособно физическо лице на възраст до 60 години, което е български гражданин, гражданин на държава - членка на Европейския съюз, на държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария и отговаря на следните изисквания:

1. има висше юридическо образование;

2. (изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) придобило е юридическа правоспособност по Закона за съдебната власт;

3. (изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) има тригодишен стаж;

4. не е осъждано на лишаване от свобода за умишлено престъпление, независимо че е реабилитирано;

5. не е лишено от правоспособност на нотариус;

6. не е лишено от правото да упражнява адвокатска професия или търговска дейност;

7. не е в производство по несъстоятелност, не е невъзстановен в правата си несъстоятелен или не е осъждано за банкрут;

8. вписано е в регистъра по чл. 5.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 29 от 2004 г., бр. 43 от 2005 г., бр. 39 от 2006 г., изм., бр. 64 от 2007 г., бр. 69 от 2008 г., изм. и доп., бр. 82 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г., доп., бр. 95 от 2012 г.) За стаж по ал. 1, т. 3 се зачита прослуженото време като съдия, прокурор, следовател, адвокат, арбитър, младши съдия, младши прокурор, младши следовател, съдебен помощник във Върховния касационен съд или Върховния административен съд, прокурорски помощник във Върховната касационна прокуратура или Върховната административна прокуратура, съдия-изпълнител, държавен съдебен изпълнител, частен съдебен изпълнител, помощник-частен съдебен изпълнител, нотариус, съдия по вписванията, помощник-нотариус, научен работник по правни науки, съдебен инспектор, експерт по законодателството или в органите на съдебната власт, юрисконсулт, правен съветник или експерт по правни въпроси в държавно или общинско управление, лице, което работи на длъжност "разследващ полицаи с висше юридическо образование" в системата на Министерството на вътрешните работи, разследващ полицаи с висше юридическо образование в Министерството на отбраната или разследващ митнически инспектор в Агенция "Митници", както и стажът по чл. 164, ал. 9 от Закона за съдебната власт.

(3) (Нова - ДВ, бр. 95 от 2012 г.) За стаж по ал. 1, т. 3 се зачита и тригодишният стаж, който се счита за юридически стаж съгласно законодателството на държавата - членка на Европейския съюз, на държавата - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, на чиято територия този стаж е придобит.

Несъвместимост

Чл. 9. (1) Нотариусът не може едновременно:

1. (изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.) да бъде народен представител, министър, кмет или общински съветник;

2. да заема длъжност в държавен или общински орган;
3. да работи по трудово правоотношение;
4. да упражнява адвокатска професия;
5. да извършва търговска дейност, да бъде управител или да участва в надзорни, управителни и контролни органи на търговски дружества или кооперации.

(2) При преустановяване на дейността по ал. 1, т. 1 правоспособността на нотариуса се възстановява при условията на чл. 39.

Откриване на места за нотариуси. Насрочване на конкурс (Загл. доп. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.)

Чл. 10. (1) (Изм. - ДВ, бр. 123 от 1997 г.) Местата за нотариуси в определен район не могат да бъдат по-малко от две. На 10 000 жители в определен район се открива едно място за нотариус.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Вакантните места за нотариуси се заемат въз основа на конкурс, насрочен със заповед на министъра на правосъдието. Съветът на нотариусите заявява мнението си в 14-дневен срок. Министърът на правосъдието може да насрочи конкурс и по предложение на Съвета на нотариусите.

(3) Заповедта по ал. 2 писмено се съобщава на Нотариалната камара. Влязлата в сила заповед се обнародва в "Държавен вестник".

(4) При необходимост на повече от определените по ал. 1 нотариуси министърът на правосъдието може по свой почин или по предложение на Съвета на нотариусите да открие допълнителни места за нотариуси в съответния район.

(5) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Министърът на правосъдието разрешава преместване на вписан в регистъра на Нотариалната камара нотариус в друг съдебен район.

Ред за кандидатстване

Чл. 11. (1) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г., бр. 95 от 2012 г.) В едномесечен срок от обнародването на заповедта по чл. 10, ал. 2 кандидатите подават писмено заявление до министъра на правосъдието за участие в конкурса. Заявлението съдържа името, единния граждански номер - когато кандидатът е български гражданин, датата и мястото на раждане - когато кандидатът е гражданин на друга държава - членка на Европейския съюз, на държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, адреса и упражняваната професия, както и поредността на съдебните райони, за които кандидатства. В един конкурс кандидатът може да посочва до три съдебни района.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 41 от 2006 г., изм. и доп., бр. 95 от 2012 г.) Към заявлението по ал. 1

се прилагат документи за платена държавна такса, за раждане, за самоличност, за завършено висше юридическо образование и придобита юридическа правоспособност по Закона за съдебната власт, за трудов стаж и месторабота, свидетелство за съдимост, декларация по чл. 8, т. 5, 6 и 7 и медицинско удостоверение.

(3) (Нова - ДВ, бр. 95 от 2012 г.) Когато кандидатът - български гражданин, гражданин на друга държава - членка на Европейския съюз, на държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, е завършил юридическо образование в чужбина, към заявлението по ал. 1 се прилагат копие от диплома за завършено юридическо образование и документ, който удостоверява, че придобитата от него диплома се признава в Република България.

(4) (Нова - ДВ, бр. 95 от 2012 г.) Когато тригодишният юридически стаж е придобит съгласно законодателството на друга държава - членка на Европейския съюз, на държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, към заявлението по ал. 1 се прилагат документи, които удостоверяват наличието на този стаж, както и извлечение от нормативната уредба на съответната държава, която регламентира зачитането на стажа за юридически.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г., предишна ал. 3, бр. 95 от 2012 г.) Когато за определен район не се явят кандидати за всички места, срокът се продължава с един месец. В този случай за съответния район могат да кандидатстват и лица над 60-годишна възраст.

Конкурс за нотариуси

Чл. 12. (1) (Изм. - ДВ, бр. 123 от 1997 г., бр. 18 от 2003 г.) Условието и редът за провеждане на конкурса се определят с наредба, издадена от министъра на правосъдието след съгласуване със Съвета на нотариусите.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 123 от 1997 г., бр. 18 от 2003 г.) Конкурсът се провежда от комисия в състав: председател - представител на Министерството на правосъдието, определен от министъра на правосъдието, и членове: съдия от Върховния касационен съд, определен от председателя на Върховния касационен съд, двама нотариуси, определени от Съвета на нотариусите, и хабилитиран преподавател по гражданскоправни науки, определен от министъра на правосъдието.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Комисията по ал. 2 изпраща протокола с резултатите от конкурса на министъра на правосъдието, който в 14-дневен срок издава заповед за вписване в регистъра на Нотариалната камара на класиралия се в съответния район кандидат.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Заповедта по ал. 3 се обявява на кандидатите за съответния район и на Съвета на нотариусите и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(5) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2006 г.) Министерството на правосъдието събира държавна такса за конкурса в размер, определен с тарифа, одобрена от Министерския съвет.

Нотариална кантора

Чл. 13. (1) След влизане в сила на заповедта за вписване кандидатът за нотариус е длъжен да осигури нотариална кантора, което може да стане и съвместно с други кандидати или действащи нотариуси от същия район.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Нотариалната кантора трябва да има две или повече функционално свързани помещения, в които задължително се помещават канцеларията на нотариуса и служебният му архив.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Нотариусът може да има само една нотариална кантора в своя район на действие. Кантората трябва да отговаря на условия, които гарантират съхраняването на архива и точното изпълнение на професионалните задължения на нотариуса.

Вписване в регистъра на Нотариалната камара

Чл. 14. (1) Вписването в регистъра на Нотариалната камара се извършва по решение на Съвета на нотариусите.

(2) За вписване на нотариус в регистъра е необходимо:

1. да е влязла в сила заповедта на министъра на правосъдието за вписване;
2. да се представи писмена декларация, че не са налице пречките по чл. 9;
3. (изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) да се посочи адресът на нотариалната кантора и да са изпълнени изискванията на чл. 13, ал. 2 и 3;
4. (изм. и доп. - ДВ, бр. 123 от 1997 г.) да се представи документ за вещно право върху нотариалната кантора или вписан договор за наем, декларация за произхода на средствата, вложени за осигуряването на нотариалната кантора, по образец, одобрен от министъра на правосъдието;
5. да се представи документ за сключена застраховка по чл. 30;
6. да се представи образец от печат, одобрен от министъра на правосъдието;
7. да се представи образец от подписа на нотариуса.

(3) За вписване на помощник-нотариус е достатъчно изпълнението на изискванията по ал. 2, т. 1, 2, 5 и 7.

(4) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 123 от 1997 г., изм., бр. 18 от 2003 г.) Искането за вписване в регистъра и изпълнението на изискванията по ал. 2 и 3 трябва да се направи в двумесечен срок от влизане в сила на заповедта за вписване. За незаетото място на нотариус

министърът на правосъдието издава заповед за вписване на следващия по реда на класирането кандидат.

(5) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) В едномесечен срок от постъпване на искането за вписване в регистъра Съветът на нотариусите извършва проверка на нотариалната кантора на кандидата с оглед спазване изискванията на чл. 13, ал. 2 и 3. За констатациите от проверката се съставя протокол, който се прилага служебно към искането.

Полагане на клетва

Чл. 15. (1) След постановяване на решението по чл. 14, ал. 1 кандидатът полага пред Съвета на нотариусите, ако не е положил преди това, следната клетва: "Заклевам се да спазвам точно Конституцията и законите на Република България, да изпълнявам честно, добросъвестно и безпристрастно професионалните си задължения, да бъда достоен за необходимите за професията доверие и уважение, да допринасям за издигане престижа на професията, да пазя професионалната тайна, като винаги помня, че за всичко отговарям пред закона. Заклех се!".

(2) След полагане на клетвата се подписва клетвен лист.

(3) Вписването в регистъра се извършва след подписване на клетвения лист.

Обстоятелства, подлежащи на вписване в регистъра

Чл. 16. (1) В регистъра се вписват:

1. районът на действие;
2. името и единният граждански номер на нотариуса, съответно на помощник-нотариуса;
3. адресът на нотариалната кантора;
4. срокът на действие на помощник-нотариуса, включително при заместване;
5. (доп. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) наименованието и седалището на застрахователя, както и размера на застрахователната сума;
6. (нова - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) обстоятелствата по чл. 41, 42 и 46.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Лицата, вписани в регистъра на Нотариалната камара, са длъжни в 7-дневен срок да заявят за вписване промените в обстоятелствата, подлежащи на вписване.

Раздел II

Права и задължения на нотариуса

Независимост

Чл. 17. (1) (Предишен текст на чл. 17 - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Нотариусът е независим и при изпълнение на своите функции се подчинява само на закона.

(2) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) При задържане на нотариус или при привличането му като обвиняем за престъпление от общ характер се уведомяват министърът на правосъдието и Съветът на нотариусите.

Съдействие и уважение

Чл. 18. На нотариуса се дължи съдействие и уважение при изпълнение на неговите функции.

Достъп до документи

Чл. 19. (1) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г., предишен текст на чл. 19, бр. 82 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) Нотариусът има право на свободен достъп в съдебните и административните служби и може да прави справки по дела и преписки, както и да иска копия, преписи и документи и да получава сведения и удостоверения с предимство.

(2) (Нова - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г., изм., бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г.) Нотариусът има право на достъп до Националната база данни "Население", поддържана от Министерството на регионалното развитие и благоустройството, както и до Националния автоматизиран информационен фонд за българските лични документи - "Национален регистър на българските лични документи", при условия и по ред, определени с акт на Министерския съвет.

Срещане насаме

Чл. 20. При изпълнение на служебните си функции нотариусът се среща насаме с лицето, поискало неговото съдействие, освен ако то пожелае да присъстват и други лица.

Неприкосновеност на служебния архив

Чл. 21. (1) Служебният архив на нотариуса е неприкосновен и никой няма право на достъп до него без съгласие на нотариуса освен в случаите, предвидени със закон.

(2) Лицето, получило достъп до служебния архив на нотариуса, е длъжно да пази служебна тайна при условията, установени за самия нотариус, и да го уведомява за извършените по архива действия.

Други действия на нотариуса

Чл. 22. Ако му е възложено от страните, нотариусът може във връзка с нотариалните производства да изготвя и да проверява проекти за документи, да дава устни и писмени

консултации, да посредничи за изясняване волята на страните, да прави справки, да набавя документи, книга и други, както и да бъде изпълнител на завещание или управител на имущество.

Задължение за съдействие

Чл. 23. Нотариусът разглежда всички отправени до него искания за съдействие, освен ако е заинтересуван от извършване на поисканото действие или се намира със страната в особени отношения, които пораждат основателно съмнение в неговата безпристрастност.

Безпристрастност

Чл. 24. При изпълнение на служебните си функции нотариусът не може да взема страна.

Опазване правата и интересите на страните

Чл. 25. (1) Нотариусът е длъжен да опазва правата и интересите на страните, да ги упътва, да изяснява тяхната воля и фактическото положение, да ги запознае ясно и недвусмислено с правните последици и да не допуска пропуски или бавност в работата, които биха довели до накърняване на техните права.

(2) (Нова - ДВ, бр. 19 от 2005 г., изм., бр. 38 от 2012 г., в сила от 19.11.2012 г.) Преди съставяне на съответния акт нотариусът извършва проверка за наличието на наложена обезпечителна мярка по Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество.

(3) (Нова - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) При всички нотариални удостоверявания във връзка с учредяване, промяна или прекратяване на права върху имот нотариусът е длъжен да направи справка в базата данни и фондовете по чл. 19, ал. 2.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 123 от 1997 г., бр. 36 от 2004 г., предишна ал. 2, бр. 19 от 2005 г., предишна ал. 3, бр. 82 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г., отм., бр. 41 от 2011 г., в сила от 1.07.2011 г.).

(5) (Нова - ДВ, бр. 123 от 1997 г., изм., бр. 36 от 2004 г., предишна ал. 3, бр. 19 от 2005 г., доп., бр. 47 от 2009 г., в сила от 1.10.2009 г., предишна ал. 4, бр. 82 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) Нотариусът представя подлежащите на вписване актове в службата по вписванията в деня на тяхното извършване. Брачният договор в случаите по чл. 39, ал. 3 от Семейния кодекс се представя за вписване при получаване на удостоверение за сключен граждански брак. Преди вписването нотариусът не може да снабдява страните с препис от подлежащия на вписване акт.

(6) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2003 г., изм., бр. 36 от 2004 г., предишна ал. 4, бр. 19 от 2005 г., предишна ал. 5, бр. 82 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) Актовете, подлежащи на вписване в друг съдебен район, се изпращат в службите по вписванията служебно по разпореждане на съдията по вписванията. Разходите по изпращането им са за сметка на

страните.

(7) (Нова - ДВ, бр. 123 от 1997 г., предишна ал. 4, бр. 18 от 2003 г., предишна ал. 5, изм., бр. 19 от 2005 г., предишна ал. 6, бр. 82 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г., отм., бр. 41 от 2011 г., в сила от 1.07.2011 г.).

(8) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2003 г., предишна ал. 6, бр. 19 от 2005 г., предишна ал. 7, бр. 82 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) При извършване на разпоредителни сделки страните са длъжни да представят пред нотариуса декларация за гражданство и гражданско състояние по образец, утвърден от министъра на правосъдието.

(9) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2011 г., в сила от 1.07.2011 г.) При извършване на възмездни сделки, с които се учредяват, прехвърлят, изменят или прекратяват вещни права върху недвижими имоти, участниците в нотариалното производство декларират в извършвания акт, че сумата, посочена в него, е действително уговореното плащане по сделката.

(10) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2011 г., в сила от 1.07.2011 г.) Плащанията по ал. 9 в общ размер над 10 000 лв. се извършват по специална банкова сметка на нотариуса или по банкова сметка в избрана от страните банка.

Специална банкова сметка на нотариуса

Чл. 25а. (Нов - ДВ, бр. 41 от 2011 г., в сила от 1.07.2011 г.) (1) При извършване на актове, с които се учредяват, прехвърлят, изменят или прекратяват вещни права върху недвижими имоти, сумата, дължима по сделката, може да се преведе или да се внесе по специална банкова сметка на името на нотариуса.

(2) Условието за внасяне на сумите по специалната банкова сметка на нотариуса и за нареждания за плащания от нотариуса се уреждат с писмено споразумение между нотариуса и страните по сделката.

(3) Не се допуска принудително изпълнение върху паричните средства по специалната банкова сметка за задължения на нотариуса.

Професионална тайна

Чл. 26. (1) Нотариусът е длъжен да пази професионална тайна за обстоятелствата, станали му известни във връзка с работата, и не може да ги ползва за свое или чуждо облагодетелстване.

(2) Задълженията по ал. 1 се отнасят и за времето, в което нотариусът не упражнява функциите си или дейността му е преустановена.

Непрекъснатост на дейността

Чл. 27. Министърът на правосъдието определя работното време на нотариалните кантори и условията, при които те могат да бъдат временно затваряни.

Служебен архив

Чл. 28. (1) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Нотариусът води самостоятелен служебен архив. Условието и редът за водене на архива се определят с наредба, издадена от министъра на правосъдието след съгласуване със Съвета на нотариусите.

(2) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Служебният архив съдържа:

1. нотариални регистри и книги;
2. нотариални дела;
3. други документи;
4. печат на нотариуса.

(3) (Предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Изнасянето на дела и документи от служебния архив на нотариуса извън нотариалната кантора се извършва само въз основа на писмено разпореждане (определение, разпореждане, заповед) на съдия или прокурор. Преписите се предават срещу подпис на изрично и поименно посочено в разпореждането длъжностно лице.

(4) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Оригиналите на съхраняваните в служебния архив документи могат да се изнасят извън нотариалната кантора в случаите на изрично разпореждане по ал. 3 лично от нотариуса, като експертиза може да се извършва само в негово присъствие.

(5) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Печатът на нотариуса може да бъде изземван или запечатване на кантората може да се извърши само ако нотариусът е загубил правоспособност.

Нотариални регистри и книги

Чл. 28а. (Нов - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) (1) Всеки нотариус води:

1. общ регистър;
2. азбучен указател;
3. регистър за вписване на предаването за пазене, връщането и обявяването на саморъчните завещания, както и приемането и връщането на предадени за съхраняване документи и книжа;
4. (доп. - ДВ, бр. 47 от 2009 г., в сила от 1.10.2009 г.) книга, образувана от нотариалните и други актове и документи, които подлежат на вписване, както и от брачните договори по чл. 39 от Семейния кодекс;

5. книга, образувана от нотариални завещания и актове за отмяна на завещания;

6. книга за нотариалните покани, протестите, констативните протоколи и преписите от документи с удостоверено съдържание;

7. разносна книга.

(2) Общият регистър по ал. 1, т. 1 и книгите по ал. 1, т. 6 и 7 се пазят 10 години, като при изтичането на срока подлежат на унищожаване след съгласуване със съответния държавен архив.

(3) Азбучният указател по ал. 1, т. 2, регистърът по ал. 1, т. 3 и книгите по ал. 1, т. 4 и 5 се пазят 100 години, като при изтичането на срока подлежат на предаване за постоянно съхраняване в съответния държавен архив.

(4) Справки по нотариалните дела се дават само на страните, на техните правоприемници, както и на представителите им по закон или по упълномощаване. Когато пълномощникът не е адвокат, той трябва да е упълномощен изрично с нотариално заверено пълномощно.

Информационна система

Чл. 286. (Нов - ДВ, бр. 42 от 2009 г.) Към Нотариалната камара се създава информационна система, която съдържа база данни - част от служебния архив на нотариуса. Правото на достъп до информационната система и данните, които се въвеждат, се определят с наредбата по чл. 28, ал. 1.

Уведомяване председателя на районния съд

Чл. 29. Нотариусът незабавно уведомява председателя на районния съд за всяка промяна в местонахождението на нотариалната кантора и на служебния си архив.

Застраховане

Чл. 30. (1) (Предишен текст на чл. 30 - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Нотариусът се застрахова за времето на своята професионална дейност за вредите, които могат да настъпят вследствие на виновно неизпълнение на неговите задължения, както и на задълженията на помощник-нотариуса и служителите в нотариалната кантора. Минималният и максималният размер на застрахователната сума се определят от Нотариалната камара.

(2) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Нотариусът е длъжен в 7-дневен срок от сключването на договора по ал. 1 да представи в Нотариалната камара копие от застрахователната полица.

Социално осигуряване

Чл. 31. Нотариусът подлежи на задължително социално осигуряване при условията и по реда, установени за лицата, упражняващи свободни професии.

Вноски в Нотариалната камара

Чл. 32. Нотариусът прави задължителни вноски в полза на Нотариалната камара при условията и по реда, установени с устава на камарата и решенията на общото събрание.

Счетоводство

Чл. 33. Нотариусът води счетоводство.

Професионална етика и квалификация (Загл. изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.)

Чл. 34. (1) (Доп. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Нотариусът е длъжен да спазва професионалната етика и да опазва престижа на професията съгласно устава на Нотариалната камара.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Нотариусът е длъжен да въвежда в работата, да обучава и напътства помощник-нотариуса, както и служителите си.

Сдружаване на нотариуси

Чл. 34а. (Нов - ДВ, бр. 123 от 1997 г., изм., бр. 18 от 2003 г.) Нотариусите могат да се сдружават и действат съвместно при условията на гражданско дружество по реда на чл. 357 - 364 от Закона за задълженията и договорите. В тези случаи нотариусите водят самостоятелен архив.

Преместване на нотариус

Чл. 34б. (Нов - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) (1) Нотариус може да бъде преместен поради важни причини в друг район на действие въз основа на негово мотивирано заявление до министъра на правосъдието при открито място по чл. 10.

(2) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2011 г., в сила от 1.07.2011 г.) Важните причини по ал. 1 са обстоятелства, настъпили независимо и извън волята на нотариуса след придобиване на правоспособността му. Те могат да се отнасят до неговото здравословно състояние, семейно положение и други, които при всички случаи водят до пълна или частична невъзможност да упражнява нотариални функции в съществуващия район на действие.

(3) (Нова - ДВ, бр. 95 от 2012 г.) Двама нотариуси могат да заменят районите си на действие поради важни причини и съгласие между тях. В този случай те подават съвместно заявление по ал. 1.

(4) (Предишна ал. 2, доп. - ДВ, бр. 41 от 2011 г., в сила от 1.07.2011 г., предишна ал. 3, бр. 95 от 2012 г.) Министърът на правосъдието се произнася в 14-дневен срок от постъпване на заявлението по ал. 1, след съгласуване с Нотариалната камара. Заповедта се

съобщава на нотариуса и на Съвета на нотариусите по реда на Гражданския процесуален кодекс.

(5) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 41 от 2011 г., в сила от 1.07.2011 г., предишна ал. 4, бр. 95 от 2012 г.) Заповедта за преместване може да се обжалва от Съвета на нотариусите по реда на Административнопроцесуалния кодекс, ако преместването е станало в нарушение на законовите изисквания. Отказът за преместване може да се обжалва от нотариуса по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(6) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 41 от 2011 г., в сила от 1.07.2011 г., предишна ал. 5, бр. 95 от 2012 г.) При преместването на нотариус се прилагат чл. 13, 14, 16, 36 и 38.

(7) (Нова - ДВ, бр. 95 от 2012 г.) При преместване по ал. 3 всеки от нотариусите е длъжен да приеме служебния архив на другия нотариус.

Раздел III

Загубване и възстановяване правоспособност на нотариус

Основания за загубване на правоспособност

Чл. 35. Нотариусът загубва правоспособността си:

1. по негово писмено искане до Съвета на нотариусите;
2. при смърт или с поставянето му под запрещение;
3. при възникване на пречка по чл. 8 или при несъвместимост по чл. 9;
4. (нова - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) при налагане на дисциплинарно наказание по чл. 75, ал. 1, т. 4.

Запечатване и опис на служебния архив

Чл. 36. (1) С настъпването на основанията по чл. 35 нотариусът не може да извършва каквито и да са нотариални или други предвидени в закона действия и служебният архив се запечатва.

(2) Служебният архив се запечатва и разпечатва по разпореждане на председателя на районния съд, за което се изготвя протокол с опис.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Условието и редът за запечатване, разпечатване и предаване на служебния архив се уреждат с наредба, издадена от министъра на правосъдието след съгласуване със Съвета на нотариусите.

(4) Принудително изпълнение или действия по охранително производство в помещение, вписано като нотариална кантора, може да се осъществяват само след като е извършено предаването на служебния архив на нотариуса.

Заличаване

Чл. 37. (1) Заличаването от регистъра на Нотариалната камара се извършва служебно от Съвета на нотариусите чрез отбелязване в регистъра на:

1. (изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) основанието за загубване на правоспособността на нотариус;

2. датата и името на лицето, на което е предаден архивът.

(2) Правоспособността на нотариуса се загубва със заличаването му от регистъра освен в случаите по чл. 35, т. 2.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Съветът на нотариусите в тридневен срок от заличаването уведомява министъра на правосъдието, който може да насрочи конкурс, ако са налице предпоставките по чл. 10.

Нотариални действия по приетия архив

Чл. 38. Нотариусът, съответно съдията по вписванията, приел служебния архив, извършва нотариални действия само по наличните в архива документи и книжа.

Възстановяване на правоспособност

Чл. 39. (1) Правоспособността на нотариус се възстановява по негово искане, ако е била загубена на някое от следните основания:

1. лишаване от правоспособност за определен срок - след изтичане на срока;

2. извършване на несъвместима дейност по чл. 9, ал. 1, т. 1 - след прекратяване на дейността.

(2) Искането за възстановяване на правоспособността се прави пред Съвета на нотариусите в едномесечен срок от отпадане на основанието за загубването ѝ.

(3) Възстановяването на правоспособността се отбелязва в регистъра на Нотариалната камара по реда на чл. 14.

(4) Лицето, приело служебния архив на нотариуса, е длъжно да му го предаде по опис след възстановяване на правоспособността.

Раздел IV

Помощник-нотариус

Компетентност

Чл. 40. (1) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Помощник-нотариусът може да извършва съгласно указанията на нотариуса всички действия от неговата компетентност, с изключение на:

1. актовете, с които се учредяват, прехвърлят, изменят или прекратяват вещни права върху недвижими имоти;

2. актовете, с които се признава правото на собственост или ограничени вещни права върху недвижими имоти;

3. актовете за нотариално завещание и за отмяна на нотариално завещание;

4. актовете, с които се учредяват или заличават ипотечи.

(2) Помощник-нотариусът използва служебния архив и печат на нотариуса, като прибавя към подписа си допълнението "помощник".

(3) За вреди, настъпили вследствие на виновно неизпълнение на задълженията на помощник-нотариуса, нотариусът отговаря солидарно с него.

(4) Доколкото липсват особени правила, за помощник-нотариуса се прилагат правилата за нотариус.

(5) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Отношенията между нотариуса и помощник-нотариуса се уреждат с договор.

Придобиване на правоспособност

Чл. 41. (1) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Нотариусът може да посочи един помощник-нотариус между лицата, които отговарят на изискванията за нотариус, независимо от тяхната възраст и стаж.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Министърът на правосъдието издава заповед за вписване на помощник-нотариуса в регистъра на Нотариалната камара въз основа на писмено заявление от нотариуса, приподписано от кандидата. Към заявлението се прилагат документите по чл. 11, ал. 2. В заявлението може да се посочи и срок.

(3) Вписването в регистъра на Нотариалната камара се извършва по реда на чл. 14, 15 и 16.

Загубване на правоспособност

Чл. 42. (1) Помощник-нотариусът загубва правоспособността си:

1. по негово писмено искане до нотариуса;
2. с неговата или на нотариуса смърт или поставяне под запрещение;
3. при възникване на пречка по чл. 8 или при несъвместимост по чл. 9;
4. по писмено искане на нотариуса до Съвета на нотариусите;
5. с изтичане на посочения от нотариуса срок и със заличаването на нотариуса от регистъра на Нотариалната камара.

(2) Зачиването на помощник-нотариуса от регистъра на Нотариалната камара се извършва служебно или по искане на нотариуса чрез отбелязване в регистъра на основанието по ал. 1.

(3) Помощник-нотариусът загубва правоспособността си със заличаването му от регистъра освен в случаите по ал. 1, т. 2 и 5.

Раздел V

(Отм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.)

Стажант-нотариус

Чл. 43 - 45. (Отм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.).

Раздел VI

Заместване на нотариус

Заместване на нотариус от помощник-нотариус. Придобиване на правоспособност за заместване

(Загл. доп. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.)

Чл. 46. (1) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Когато нотариусът отсъства или не е в състояние да изпълнява функциите си, той може да бъде заместван от помощник-нотариус, който има стаж по чл. 8, ал. 1, т. 3 и е положил изпит. В този случай помощник-нотариусът самостоятелно извършва всички действия от компетентността на нотариуса, като прибавя към подписа си и допълнението "по заместване".

(2) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2003 г., доп., бр. 32 от 2011 г.) Нотариусът и кандидатът за помощник-нотариус по заместване подават писмено заявление до министъра на правосъдието, като към заявлението, когато е за първо вписване, прилагат документите по чл. 11, ал. 2, а за последващо вписване прилагат същите документи и заповедта по ал. 5,

изречение първо. В заявлението се посочва срокът на заместването, който не може да бъде по-дълъг от две години, считано от вписването в регистъра.

(3) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2003 г., доп., бр. 32 от 2011 г.) Кандидатът за помощник-нотариус по заместване полага изпит само за първия заявен срок за заместване при условия и по ред, определени с наредба на министъра на правосъдието след съгласуване със Съвета на нотариусите.

(4) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Изпитът по ал. 3 се провежда от комисия в състав: представител на Министерството на правосъдието, определен от министъра на правосъдието, един нотариус и един инспектор-нотариус, определени от Съвета на нотариусите.

(5) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2003 г., доп., бр. 32 от 2011 г.) Комисията по ал. 4 представя протокола с резултата от изпита на министъра на правосъдието, който в 7-дневен срок издава заповед за вписване в регистъра на Нотариалната камара. Заповедта за последващо вписване се издава в 7-дневен срок от подаване на заявлението по ал. 2.

(6) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Заповедта по ал. 5 се обявява на кандидата и на Съвета на нотариусите и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(7) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Заместването по ал. 1 се вписва в регистъра на Нотариалната камара, като се прилагат съответно чл. 41 и 42.

(8) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2006 г.) Министерството на правосъдието събира държавна такса за изпита по ал. 3 в размер, определен с тарифа, одобрена от Министерския съвет.

Заместване на нотариус от друг нотариус

Чл. 47. (1) Нотариусът може да бъде заместван от друг нотариус от същия район. Отношенията между тях се уреждат с договор.

(2) Заместващият нотариус използва служебния архив на замествания, като поставя своя подпис и печат върху удостоверяван документ и отбелязва факта на заместването.

(3) Ако за времето на заместване се промени местонахождението на служебния архив на замествания нотариус, прилага се чл. 29.

(4) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Срокът на заместването по ал. 1 не може да бъде по-дълъг от две години считано от сключването на договора.

Заместване на нотариус от съдията по вписванията

Чл. 48. (1) (Изм. - ДВ, бр. 123 от 1997 г.) Когато нотариусът отсъства или не е в състояние да изпълнява функциите си и няма кой да го замества в района, той е длъжен да уведоми съдията по вписванията, който поема заместването му през това време за

извършване на неотложни нотариални действия. В случая се прилага съответно чл. 47, ал. 2.

(2) Ако нотариусът не е осигурил достъп до необходимия за заместването му архив, за извършването на неотложни нотариални действия председателят на районния съд по искане на заинтересуваното лице постановява влизане в нотариалната кантора, отваряне на необходимия архив и извършване на нотариалното действие от съдията по вписванията.

Раздел VII

Служители на нотариуса

Служебна тайна

Чл. 49. Служителите на нотариуса са длъжни да пазят служебна тайна при условията, установени за самия нотариус.

Възлагане връчването на съобщения и книжа

Чл. 50. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г.) Нотариусът може да възложи на определен служител в нотариалната кантора да връчва съобщения и книжа при условията и по реда на чл. 37 - 58 от Гражданския процесуален кодекс.

Глава трета

НОТАРИАЛНА КАМАРА

Раздел I

Общи положения

Устав

Чл. 51. Нотариалната камара приема устав за своето устройство и дейност.

Органи и представителство

Чл. 52. (1) Органи на Нотариалната камара са общото събрание, Съветът на нотариусите, контролният съвет и дисциплинарната комисия.

(2) Нотариалната камара се представлява от председателя на Съвета на нотариусите, а когато той отсъства - от заместниците му по старшинство.

Имущество

Чл. 53. (1) Имуществото на Нотариалната камара се състои от:

1. задължителни встъпителни, годишни и допълнителни вноски на нейните членове;
2. такси за услуги;
3. дарения и завещания;
4. други източници.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 123 от 1997 г.) Нотариалната камара събира такси за извършваните в регистъра й вписвания. Таксите се определят с тарифа, одобрена от Министерския съвет.

Раздел II

Общо събрание на Нотариалната камара

Състав

Чл. 54. (1) Общото събрание се състои от всички членове на Нотариалната камара.

(2) Общото събрание е редовно и извънредно.

Свикване

Чл. 55. (1) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2012 г.) Редовното общо събрание се свиква ежегодно в последната събота и неделя на февруари.

(2) Общото събрание се свиква от Съвета на нотариусите чрез обнародване на съобщението в "Държавен вестник" най-малко два месеца преди датата на събранието. Поканата съдържа дневния ред.

(3) Ако до 20 дни след обнародването най-малко 1/10 от членовете на камарата поискат включването на определен въпрос в дневния ред, Съветът на нотариусите е длъжен да обнародва най-късно 7 дни преди датата на събранието допълнение към дневния ред.

Кворум и представителство

Чл. 56. (1) Общото събрание се провежда, ако на него присъстват лично или са представлявани 2/3 от членовете на камарата. При липса на кворум събранието се отлага за един час по-късно и се провежда, колкото и членове да присъстват.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2012 г.) Гласуването е лично или чрез пълномощник, който може да е нотариус или помощник-нотариус. Пълномощното трябва да е писмено. Един пълномощник може да представлява само един член на камарата. Пълномощното се представя на председателя на Съвета на нотариусите или на административния секретар на камарата преди откриването на събранието.

Компетентност

Чл. 57. Общото събрание:

1. приема устава на Нотариалната камара;
2. (доп. - ДВ, бр. 123 от 1997 г.) избира за срок от 3 години и освобождава председателя и членовете на Съвета на нотариусите, на контролния съвет и на дисциплинарната комисия, като определя броя на членовете и размера на тяхното възнаграждение;
3. (изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) определя минималния и максималния размер на застрахователната сума по чл. 30, ал. 1;
4. взема решение за сключване на групови застраховки;
5. създава гаранционен фонд за обезщетяване при настъпване на непокрити от задължителните застраховки рискове или при изтекли и неподновени застраховки и взема решение за създаване на други парични фондове;
6. определя размера на задължителните встъпителни и годишни вноски;
7. взема решение за допълнителни парични вноски;
8. обсъжда и приема бюджета на камарата;
9. взема решение за предявяване на искиове от Нотариалната камара срещу членове на нейните органи или ги освобождава от отговорност;
10. (нова - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) взема решения за придобиване и отчуждаване на недвижими имоти и вещни права върху тях;
11. (предишна т. 10 - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) взема решение по други въпроси, предвидени в устава.

Вземане на решения

Чл. 58. (1) Общото събрание взема решения с мнозинство повече от половината от присъстващите членове. Решенията по чл. 57, т. 1, 2 и 7 се вземат с мнозинство повече от 2/3 от присъстващите членове.

(2) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Когато при избор по чл. 57, т. 2 се премине към следващо гласуване, за избрани се считат кандидатите, които са получили най-много гласове. При равенство на гласовете за избран се смята кандидатът с по-голям юридически стаж по чл. 8, ал. 2.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) По въпроси, които не са вписани в дневния

ред, не могат да се вземат решения освен за освобождаване на членове на органите на камарата и за избиране на нови членове вместо тях.

Извънредно общо събрание

Чл. 59. (1) Извънредно общо събрание се свиква от Съвета на нотариусите, от контролния съвет или от министъра на правосъдието при посочен от тях дневен ред.

(2) Съветът на нотариусите е длъжен да свика извънредно общо събрание по писмено искане на 1/10 от членовете на камарата, в което е посочен дневният ред. Ако Съветът на нотариусите не направи това в 14-дневен срок от постъпване на искането, общото събрание се свиква от лицата, направили искането.

(3) За свикването и провеждането на извънредно общо събрание се прилагат съответно чл. 55 и 56.

Обжалване на решенията

Чл. 60. (1) Решенията на общото събрание могат да се обжалват пред Върховния административен съд в 7-дневен срок от датата на вземане на решението.

(2) Към жалбата може да се присъедини всеки член на камарата и да я поддържа, включително ако подателят я оттегли.

(3) Решенията на общото събрание могат да се обжалват и от министъра на правосъдието, ако засягат държавен интерес.

Принудително изпълнение

Чл. 61. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г.) За дължимите суми по решение на общото събрание Нотариалната камара може да поиска издаване на заповед за изпълнение по чл. 410, ал. 1 от Гражданския процесуален кодекс независимо от техния размер.

Раздел III Съвет на нотариусите

Състав

Чл. 62. (1) Съветът на нотариусите се избира в състав най-малко от петима основни и двама резервни членове, като председателят и неговият заместник се избират от основните членове.

(2) При по-голям състав на Съвета на нотариусите се избират двама заместник-председатели от основните членове.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 123 от 1997 г., изм., бр. 18 от 2003 г.) За член на Съвета на

нотариусите може да бъде избран член на Нотариалната камара, който:

1. има най-малко двегодишен стаж като нотариус;
2. не е бил избран за член на този орган повече от два последователни мандата.

(4) Възпрепятстваните да участват или напусналите членове на Съвета на нотариусите до отпадане на пречката, съответно до края на мандата им, се заместват от резервните членове по старшинство на стажа.

(5) Резервните членове заместват председателя и заместниците му само в качеството им на членове на Съвета на нотариусите.

Свикване

Чл. 63. (1) Съветът на нотариусите се свиква на редовно заседание от председателя най-малко веднъж месечно.

(2) Председателят на Съвета на нотариусите е длъжен да го свика на извънредно заседание по писмено искане на 1/3 от основните му членове, в което е посочен дневният ред. Ако председателят не направи това в 7-дневен срок от постъпване на искането, извънредното заседание се свиква от членовете на съвета, направили искането.

(3) Извънредно заседание на Съвета на нотариусите може да бъде свикано и от министъра на правосъдието при посочен от него дневен ред.

Кворум

Чл. 64. Заседанието на Съвета на нотариусите е редовно, ако на него присъстват 2/3 от членовете на съвета.

Компетентност

Чл. 65. (1) (Предишен текст на чл. 65 - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Съветът на нотариусите:

1. ръководи работата на Нотариалната камара;
2. свиква общото събрание, изпълнява неговите решения и дава отчет пред него;
3. избира заместник-председателите;
4. определя щата и административния секретар на камарата;
5. организира воденето на регистъра на Нотариалната камара, взема решение за извършване на вписванията, отбелязванията и заличаванията в него и извършва задължителните действия при загубване права на нотариус;

6. (изм. - ДВ, бр. 123 от 1997 г.) определя кой нотариус да участва в конкурсната комисия;

7. (отм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.);

8. следи за изпълнението на задълженията на нотариусите и на помощник-нотариусите, образува и участва чрез свои представители в дисциплинарни производства срещу тях в предвидените случаи;

9. (изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) ръководи и осъществява дейността за повишаване на професионалната квалификация на нотариусите и на техните помощници, както и служители и се грижи за защитата на професионалните им права;

10. изпълнява всички задължения, които по закона, по устава или по решение на общото събрание не са отнесени към компетентността на друг орган.

(2) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Съветът на нотариусите уведомява министъра на правосъдието за резултатите от проверките по ал. 1, т. 8.

Вземане на решение

Чл. 66. (1) Съветът на нотариусите взема решение с мнозинство повече от половината от присъстващите основни членове, като присъстващите резервни членове имат право само на съвещателен глас. Резервните членове имат право на глас, когато са привлечени да заместват основните членове на съвета. При равен брой гласове решаващ е гласът на председателя.

(2) Решение на Съвета на нотариусите може да се вземе и неприсъствено, ако всички членове на съвета с право на глас са съгласни с решението и го подписат.

Председател на Съвета на нотариусите

Чл. 67. (1) Председателят на Съвета на нотариусите организира, ръководи и отговаря за цялостната дейност на съвета.

(2) Председателят на Съвета на нотариусите:

1. назначава административния секретар, служителите и помощния персонал на Нотариалната камара;

2. (изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) управлява и стопанисва имуществото на Нотариалната камара;

3. изпълнява бюджета на Нотариалната камара.

Административен секретар

Чл. 68. (1) Административният секретар:

1. ръководи финансово-стопанската дейност;
2. координира дейността на помощните органи;
3. организира заседанията на Съвета на нотариусите, подготвя материалите за тях и ръководи дейността по непосредственото изпълнение на решенията на съвета;
4. ръководи и организира работата на служителите и на помощния персонал и осигурява технически и административно цялата дейност на Нотариалната камара.

(2) Административният секретар може и да не е член на Нотариалната камара.

Раздел IV

Контролен съвет

Състав

Чл. 69. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 123 от 1997 г., предишен текст на чл. 69, изм., бр. 18 от 2003 г.) Контролният съвет се състои най-малко от трима членове.

(2) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) За член на Контролния съвет може да бъде избран член на Нотариалната камара, който:

1. има най-малко двегодишен стаж като нотариус;
2. не е бил избран за член на този орган повече от два последователни мандата.

Компетентност

Чл. 70. (1) Контролният съвет контролира финансово-стопанската дейност на Нотариалната камара и отчита работата си пред общото събрание.

(2) Когато констатира нарушения на закона, на устава на Нотариалната камара, на решенията на общото събрание или на Съвета на нотариусите, контролният съвет изготвя доклад, който внася в Съвета на нотариусите, съответно в общото събрание.

(3) Членовете на контролния съвет могат да участват в заседанията на Съвета на нотариусите.

Раздел V

Дисциплинарна комисия

Състав

Чл. 71. (1) Дисциплинарната комисия се състои най-малко от шестима членове.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 123 от 1997 г., изм., бр. 18 от 2003 г.) За член на дисциплинарната комисия може да бъде избран член на Нотариалната камара, който:

1. има най-малко двегодишен стаж като нотариус;
2. не е бил избран за член на този орган повече от два последователни мандата.

Компетентност

Чл. 72. Дисциплинарната комисия разглежда и решава дисциплинарни дела, образувани срещу нотариуси и помощник-нотариуси по реда, предвиден в закона.

Глава четвърта

ИМУЩЕСТВЕНА ОТГОВОРНОСТ

Основание

Чл. 73. (1) (Доп. - ДВ, бр. 123 от 1997 г.) Нотариусът носи имуществена отговорност за вредите, причинени от виновно неизпълнение на неговите задължения, съгласно Закона за задълженията и договорите, но не повече от удостоверения материален интерес.

(2) Държавата не отговаря за действията на нотариуса.

Глава пета

ДИСЦИПЛИНАРНА ОТГОВОРНОСТ

Дисциплинарни нарушения

Чл. 74. (1) За виновно неизпълнение на задълженията по закона и устава на Нотариалната камара нотариусът и помощник-нотариусът носят дисциплинарна отговорност.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.).

Дисциплинарни наказания

Чл. 75. (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) (1) Дисциплинарните наказания са:

1. порицание;
2. (изм. - ДВ, бр. 95 от 2012 г.) глоба от 1000 до 5000 лв.;

3. предупреждение за лишаване от правоспособност;
4. лишаване от правоспособност за срок от 3 месеца до 5 години.

(2) Глобата по ал. 1, т. 2 се събира в полза на Нотариалната камара.

Погасяване на дисциплинарната отговорност

Чл. 76. (1) (Предишен текст на чл. 76, изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Дисциплинарната отговорност се погасява с 6-месечна давност от откриване на нарушението и не по-късно от две години от извършването му.

(2) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Дисциплинарното нарушение се смята за открито от момента, в който органът по чл. 77, ал. 1 е узнал за нарушението. В случай, че узнаването е станало по повод на подадена жалба или сигнал, органът по чл. 77, ал. 1 е длъжен в тримесечен срок да образува дисциплинарно производство, ако прецени, че е налице дисциплинарно нарушение.

Образуване на дисциплинарно производство

Чл. 77. (1) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Дисциплинарното производство се образува по предложение на министъра на правосъдието или служебно по решение на Съвета на нотариусите.

(2) Органът, по чиято инициатива е образувано дисциплинарното производство, уведомява нотариуса, който може да даде обяснения в 7-дневен срок от уведомяването.

(3) Съветът на нотариусите изпраща материалите на председателя на дисциплинарната комисия след изтичане на срока по ал. 2.

(4) Председателят на дисциплинарната комисия определя председател и двама членове на дисциплинарния състав, на които възлага разглеждането на дисциплинарното дело.

Разглеждане на дисциплинарно дело

Чл. 78. (1) Председателят на състава насрочва заседание и поканва за участие нотариуса, представител на Съвета на нотариусите и представител на министъра на правосъдието, когато дисциплинарното производство е образувано по негово искане. Нотариусът може да ползва адвокатска защита.

(2) Заседанията на дисциплинарната комисия са закрити.

(3) В дисциплинарното производство се допускат всички доказателства от значение за делото.

Постановяване на решението

Чл. 79. (1) По дисциплинарното дело комисията се произнася с мотивирано решение.

(2) Решението се постановява след тайно съвещание с мнозинство от членовете на състава.

(3) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Решението за налагане на дисциплинарно наказание по чл. 75, ал. 1, т. 4 се взема с мнозинство от две трети от членовете на дисциплинарната комисия. При липса на квалифицирано мнозинство решението се взема по реда на ал. 2.

(4) (Предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Дисциплинарната комисия разглежда и решава дисциплинарното дело в едномесечен срок от възлагането.

(5) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Решението по ал. 2 се съобщава на нотариуса, на Съвета на нотариусите и на министъра на правосъдието по реда на Гражданския процесуален кодекс. Министърът на правосъдието определя със заповед служебното лице, което да удостоверява връчването или получаването на съобщението.

Обжалване и влизане в сила на решението

Чл. 80. (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) (1) Решението на дисциплинарната комисия може да се обжалва от нотариуса, от Съвета на нотариусите и от министъра на правосъдието пред Върховния касационен съд в 14-дневен срок от съобщението.

(2) Министърът на правосъдието може да обжалва решението на дисциплинарната комисия и когато дисциплинарното производство е образувано служебно по решение на Съвета на нотариусите.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 50 от 2015 г.) Върховният касационен съд разглежда жалбата по същество в състав от трима съдии.

Заличаване на дисциплинарното наказание

Чл. 80а. (Нов - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) Дисциплинарното наказание се заличава, ако от налагането му са изтекли:

1. една година - за наказанието по чл. 75, ал. 1, т. 1;
2. две години, считано от плащането или принудителното събиране на глобата по чл. 75, ал. 1, т. 2;
3. три години, считано от налагане на наказанието по чл. 75, ал. 1, т. 3;
4. пет години, считано от изтичане на срока на наказанието по чл. 75, ал. 1, т. 4.

Глава пета "а"

(Нова - ДВ, бр. 18 от 2003 г.)
КОНТРОЛ ВЪРХУ ДЕЙНОСТТА НА НОТАРИУСА

Форма на контрол

Чл. 80б. (1) (Доп. - ДВ, бр. 64 от 2007 г.) Министърът на правосъдието упражнява контрол върху дейността на всеки нотариус за изпълнение на закона и устава на Нотариалната камара. Министърът на правосъдието възлага на инспектори от Инспектората на министъра на правосъдието по Закона за съдебната власт и на инспектор-нотариуси по чл. 80в, ал. 4 извършването на съвместни проверки.

(2) Проверка на дейността по ал. 1 се назначава със заповед на министъра на правосъдието по служебен почин, по повод на сигнал или жалба на заинтересувано лице, както и по предложение на Съвета на нотариусите. Заповедта не подлежи на обжалване.

(3) За констатациите от проверките по ал. 2 се съставя протокол, като копие от него се изпраща и на Съвета на нотариусите.

Статут на инспектор-нотариусите

Чл. 80в. (1) (Отм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г.).

(2) За инспектор-нотариуси се предлагат членове на Нотариалната камара с повече от 10 години общ юридически стаж, от които три години като нотариус.

(3) Инспектор-нотариусите по ал. 2 се избират от общото събрание на съответната нотариална колегия за срок три години. Решението се взема с мнозинство от повече от половината от присъстващите членове. Общият брой на инспектор-нотариусите не може да бъде по-малък от 10.

(4) След избора по ал. 3 Съветът на нотариусите изготвя списъка на инспектор-нотариусите и го представя на министъра на правосъдието.

Глава шеста
НОТАРИАЛНИ ФУНКЦИИ НА ЛИЦА, КОИТО НЕ СА
НОТАРИУСИ

Общо правило

Чл. 81. Лице, което не е нотариус, може да изпълнява нотариални функции само доколкото това е предвидено със закон.

Органи на съдебната власт

Чл. 82. (1) Когато в района няма нотариус, нотариалните действия се извършват от съдията по вписванията при районния съд.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2004 г.) Когато има нотариус, съдията по вписванията извършва нотариалните действия само по наличните в архива на службата по вписванията документи и книжа, както и нотариалните действия при заместване на нотариус.

Органи на местната администрация

Чл. 83. (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2003 г., доп., бр. 50 от 2008 г.) (1) (Предишен текст на чл. 83 – ДВ, бр. 105 от 2016 г.) Когато в населеното място няма нотариус или районен съд, кметът на населеното място, което не е общински център, а ако е общински център - кметът, заместник-кметът, секретарят на общината, както и кметският наместник удостоверяват подписите на частни документи, които са едностранни актове и не подлежат на вписване, подписа и съдържанието на пълномощно по чл. 37 от Закона за задълженията и договорите, както и верността на преписи и извлечения от документи и книжа.

(2) (Нова – ДВ, бр. 105 от 2016 г.) Лицата по ал. 1 не могат да удостоверяват подписи на частни документи в случаите по чл. 15, ал. 1, чл. 129, ал. 2 и чл. 137, ал. 6 от Търговския закон.

Български дипломатически и консулски представители

Чл. 84. (Доп. - ДВ, бр. 18 от 2003 г., изм., бр. 87 от 2010 г.) (1) Българските консулски длъжностни лица в чужбина, при спазване на съответните разпоредби на Гражданския процесуален кодекс и ако документът е съставен на български език, могат:

1. да удостоверяват датата, съдържанието и подписите на частни документи, които не подлежат на вписване и са представени от български или чужди граждани;
2. да удостоверяват верността на преписи и извлечения от документи, представени от български граждани;
3. да съставят нотариални завещания на български граждани.

(2) Удостоверяването на датата, съдържанието и подписа на частен документ, който не подлежи на вписване и е представен от чужд гражданин, се извършва само ако документът е предназначен да произведе действието си на територията на Република България.

Глава седма

НОТАРИАЛНИ ТАКСИ

Раздел I

Общи положения

Основание и размер

Чл. 85. (1) Нотариални такси се събират за:

1. извършване на нотариални действия;
2. извършване от нотариус на други действия.

(2) За извършване на едно и също нотариално действие от нотариус и от държавен орган се събира еднаква по размер нотариална такса.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 123 от 1997 г.) Размерите на нотариалните такси се определят по тарифа, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на правосъдието след съгласуване с Нотариалната камара.

Внасяне

Чл. 86. Нотариалните такси се внасят в приход на:

1. нотариуса, в чийто служебен архив е отбелязано извършването на съответното действие;
2. общинския бюджет - за нотариалните действия, извършени от органи на местната администрация;
3. държавния бюджет - за нотариални действия, извършени от други органи, включително при заместване на нотариус от съдия по вписванията.

Задължени лица

Чл. 87. Нотариални такси дължи лицето, чието искане е разгледано от нотариус или от друг орган, който изпълнява нотариални функции. Няколко задължени лица отговарят солидарно.

Дължимост на нотариалните такси

Чл. 88. (1) Нотариалните такси се дължат при извършване на поисканото действие, а таксите за обстоятелствени проверки - при предявяване на искането.

(2) Нотариусът има право да поиска предварително част от дължимата такса.

Събиране на нотариалните такси

Чл. 89. (1) За събиране на нотариалните такси се изготвя сметка в два или повече еднообразни екземпляра, подписани от нотариуса, единият от които се връчва на задълженото лице.

(2) В сметката се посочват разпоредбите, въз основа на които се дължат таксите, удостоверявания материален интерес или изразходваното време при пропорционална такса, сумите на дължимите такси и допълнителни разноски, размерът на получената предплата и последиците при неплащане.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г.) За дължимите неплатени нотариални такси нотариусът може да поиска издаване на заповед за изпълнение по чл. 410, ал. 1 от Гражданския процесуален кодекс независимо от техния размер.

(4) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) При погрешно определен материален интерес и събрани такси действително дължимите такси се събират на основание на подписана от нотариуса сметка, изготвена в срок 7 дни от откриването на грешката.

Раздел II

Видове нотариални такси

Обикновени нотариални такси

Чл. 90. (1) (Предишен текст на чл. 90 – ДВ, бр. 105 от 2016 г.) Обикновените нотариални такси се събират само за действия, изрично посочени в тарифата, и не зависят от удостоверявания материален интерес или изразходваното време.

(2) (Нова – ДВ, бр. 105 от 2016 г.) За нотариалното удостоверяване на съдържанието на документ, което по силата на Търговския закон и Закона за особените залози се извършва едновременно с удостоверяване на подписите на същия, се дължи обикновена нотариална такса.

Пропорционални нотариални такси

Чл. 91. Пропорционалните нотариални такси се събират според удостоверявания материален интерес или изразходваното време и имат определен минимален размер.

Такси според удостоверявания материален интерес

Чл. 92. (1) Процентът на пропорционалната такса според удостоверявания материален интерес намалява с увеличаване на интереса, като таксата не може да надвишава определен максимален размер.

(2) За определени видове удостоверявания тарифата може да предвиди таксата по ал. 1 да се събира в намален или в увеличен размер.

Такси според изразходваното време

Чл. 93. (1) Такси според изразходваното време се дължат само на нотариусите и се заплащат за:

1. устни и писмени консултации;
2. посредничество за изясняване волята на страните;
3. справки, набавяне на документи, книжа и други.

(2) Не се дължат такси за устните консултации, дадени по повод на друго таксувано действие.

Такси за изготвяне и проверка на документи

Чл. 94. (1) Такси за изготвяне и проверка на документи се дължат само на нотариусите.

(2) За изготвяне на проект за нотариален акт или друг документ се събира таксата, предвидена за удостоверяване.

(3) За проверка на изготвен проект от документ, извършена без нотариално удостоверяване, се събира половината от таксата, предвидена за удостоверяване. Ако в едномесечен срок бъде извършено нотариално удостоверяване на същия документ от същия нотариус, събира се само другата половина от таксата.

Допълнителна нотариална такса

Чл. 95. (1) Допълнителната нотариална такса се дължи за действия, извършени по искане на молителя извън нотариалната кантора в неработно време или в почивни и празнични дни.

(2) Таксата по ал. 1 се дължи общо в размер половината от таксата за удостоверяване.

Раздел III

Удостоверяван материален интерес

Сделки с вещни права

Чл. 96. (1) (Доп. - ДВ, бр. 18 от 2003 г.) При прехвърляне и удостоверяване на право на собственост върху вещи удостоверяваният материален интерес е:

1. пазарната цена на вещта;
2. пазарната цена на по-скъпата вещь - при замяна;
3. пазарната цена на всички дялове - при договор за доброволна делба.

(2) При учредяване или прехвърляне на други вещни права удостоверяваният

материален интерес е:

1. при право на строеж - 90 на сто от пазарната цена на мястото, съответно на частта от него, върху която се учредява или прехвърля правото;

2. при учредяване право на ползване - пазарната наемна цена, която би могла да се вземе за целия срок на ползването, а ако такъв не е посочен - за 3 години.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 117 от 1997 г., нова, бр. 123 от 1997 г.) При разлика между оценката по § 2 и удостоверения материален интерес нотариалната такса се събира върху по-високата от двете.

Особени случаи

Чл. 97. (1) Удостоверяваният материален интерес е:

1. при сделка с моторно превозно средство - стойността, по която същото е застраховано;

2. при сделка с търговско предприятие - балансовата стойност на дълготрайните активи на предприятието за изтеклото тримесечие;

3. при учредяване на търговско дружество - размерът на капитала;

4. при продажба на наследство - пазарната цена на включените в наследството недвижими имоти;

5. при изпълнение на завещания - пазарната цена на завещаното имущество;

6. при управление на имущество - месечният доход от имуществото;

7. при сделка, която има за предмет парично вземане - номиналната стойност на вземането, а при сделка с периодични плащания - общата сума на плащанията за целия срок, а ако такъв не е посочен - за 3 години.

(2) При изменения и допълнения на сделки и документи удостоверяваният материален интерес е само този на промените.

(3) При възмездни сделки удостоверяваният материален интерес е договорната цена, ако е по-висока от определената по реда на този раздел.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. "Нотариална такса" по смисъла на този закон е възнаграждението, което се заплаща на нотариус за извършената услуга.

§ 2. (Изм. - ДВ, бр. 118 от 1997 г.) Пазарната цена се определя според цената, която би могла да се получи при обичайните пазарни отношения, като се вземат предвид естеството на предмета и всички фактори, които влияят върху цената при продажба, съответно при отдаване под наем. Оценката се определя по реда на чл. 33 от Закона за местните данъци и такси.

ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. (Изм. - ДВ, бр. 123 от 1997 г., бр. 24 от 1998 г.) Заварените от този закон лица, изпълняващи нотариални функции в районните съдилища, продължават да ги изпълняват по досегашния ред, но не по-късно от 1 октомври 1998 г.

§ 4. (Изм. - ДВ, бр. 123 от 1997 г.) Министърът на правосъдието назначава съдиите по вписванията.

§ 5. (1) Първото общо събрание на Нотариалната камара се състои от лицата по § 3, които отговарят на изискванията по чл. 8, т. 1, 2, 4, 5, 6 и 7 и са се кандидатирали за нотариуси в срока и по реда на § 6.

(2) Министърът на правосъдието свиква общото събрание в 3-месечен срок от влизане в сила на закона при следния дневен ред:

1. приемане на устав на Нотариалната камара;
2. избор на нейните органи;
3. определяне размерите на застрахователната сума по чл. 30;
4. определяне размера на задължителните встъпителни и годишни вноски;
5. приемане на бюджета до края на текущата година.

(3) Общото събрание може да реши включването и на други въпроси в дневния ред.

(4) (Нова - ДВ, бр. 123 от 1997 г.) Въз основа на резултатите от първия конкурс вписването в регистъра по чл. 14 и заповедите по § 6 се извършва от "Инспекторат" при Министерството на правосъдието. След провеждането на първото общо събрание на Нотариалната камара и избора на нейните органи от нотариусите регистърът се представя на Съвета на нотариусите.

(5) (Нова - ДВ, бр. 123 от 1997 г., изм., бр. 24 от 1998 г.) Първото общо събрание на Нотариалната камара, след провеждане на конкурса по чл. 12, се свиква от министъра на правосъдието в едномесечен срок от вписването на не по-малко от 2/3 от лицата, издържали конкурса.

(6) (Нова - ДВ, бр. 123 от 1997 г.) Органите на Нотариалната камара, избрани по реда

на ал. 2, т. 2, изпълняват функциите си до провеждането на общото събрание съгласно ал. 5.

§ 6. (Изм. - ДВ, бр. 123 от 1997 г., бр. 24 от 1998 г.) Министерът на правосъдието отменя издадените заповеди за вписване в регистъра на Нотариалната камара на нотариуси, неklasирани на конкурса по чл. 12.

§ 7. (Изм. - ДВ, бр. 123 от 1997 г.) (1) (Предишен текст на § 7 - ДВ, бр. 24 от 1998 г.) При провеждането на първия конкурс по чл. 12, ал. 2 в състава на комисията вместо представител на Нотариалната камара като член участва окръжен съдия, определен от председателя на Върховния касационен съд.

(2) (Нова - ДВ, бр. 24 от 1998 г.) Първият конкурс се организира и финансира от Министерството на правосъдието.

§ 8. (Изм. - ДВ, бр. 123 от 1997 г.) Навсякъде в закона думите "министърът на правосъдието", "министъра на правосъдието" и "Министерството на правосъдието" се заменят съответно с "министърът на правосъдието и правната евроинтеграция", "министъра на правосъдието и правната евроинтеграция" и "Министерството на правосъдието и правната евроинтеграция".

§ 9. Всякото нотариално производство след изтичането на една година от влизането на закона в сила се довършват от съдиите по вписванията.

§ 10. До обнародването на тарифата по чл. 85, ал. 3 нотариалните действия се таксуват по досегашния ред.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 11. В Закона за съдебната власт (обн., ДВ, бр. 59 от 1994 г., бр. 78 от 1994 г. - Решение № 8 на Конституционния съд от 1994 г., бр. 87 от 1994 г. - Решение № 9 на Конституционния съд от 1994 г., бр. 93 от 1995 г. - Решение № 17 на Конституционния съд от 1995 г.; изм., бр. 64 от 1996 г., бр. 96 от 1996 г. - Решение № 19 на Конституционния съд от 1996 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 35, ал. 1, т. 3 след думата "съдия-изпълнителите" се поставя запетая и се добавя "съдиите по вписванията".

2. В чл. 36, ал. 2 думата "нотариусите" се заменя със "съдиите по вписванията и нотариусите" и се създава второ изречение: "Инспектори на нотариусите могат да бъдат и други нотариуси с най-малко 10-годишен стаж на нотариус, посочени от Нотариалната камара."

3. В чл. 56, ал. 1, т. 4 и чл. 60, т. 2 думата "нотариусите" се заменя със "съдиите по вписванията".

4. В чл. 63, ал. 1, т. 5 думата "нотариуси" се заменя със "съдии по вписванията".

5. В чл. 109 думата "нотариус" се заменя със "съдия по вписванията".

6. В чл. 127, ал. 5 след думата "нотариус" се поставя запетая и се добавя "съдия по вписванията или помощник-нотариус".

7. Глава дванадесета се изменя така:

"Глава дванадесета

СЪДИИ ПО ВПИСВАНИЯТА

Чл. 158. (1) В районните съдилища има съдия по вписванията.

(2) Съдията по вписванията извършва нотариалните действия по вписванията, отбелязванията и по тяхното заличаване, по даването на справки по книгите за вписване, както и други действия, предвидени от закона.

(3) В районните съдилища, където няма съдия по вписванията, функциите му се изпълняват от районния съдия.

(4) Министърът на правосъдието може да възложи на съдия-изпълнител от същия съд да изпълнява функции и на съдия по вписванията.

Чл. 159. Съдия по вписванията може да извършва действия само в своя район.

Чл. 160. (1) Съдия по вписванията може да стане лице, което отговаря на изискванията по чл. 126.

(2) Съдията по вписванията се назначава от министъра на правосъдието по предложение на председателя на съответния окръжен съд.

(3) В службите по вписванията с повече от един съдия по вписванията министърът на правосъдието назначава един от тях за ръководител по реда на старшинството.

Чл. 161. Съдията по вписванията при встъпване в длъжност полага клетвата по чл. 109, като се спазва разпоредбата на чл. 110.

Чл. 162. Разпоредбите на чл. 152, 154, 156 и 157 се прилагат и за съдиите по вписванията."

8. Член 166 се изменя така:

"Чл. 166. Съдебен кандидат, който е прослужил шест месеца, може да бъде назначен да изпълнява за срок до един месец длъжността съдия-изпълнител, а по искане на нотариус - длъжността стажант-нотариус до изтичане на предвидения по чл. 164, ал. 1 срок. При

назначаване за срок над един месец е необходимо писменото съгласие на съдебния кандидат."

9. В чл. 185 думата "нотариус" се заменя със "съдия по вписванията".

10. В чл. 190, чл. 191, ал. 2 и чл. 195, ал. 2 навсякъде думата "нотариусите" се заменя със "съдиите по вписванията".

11. В чл. 198, т. 1 думите "нотариалните служби" се заменят със "службите по вписванията".

§ 12. В Гражданския процесуален кодекс (обн., Изв., бр. 12 от 1952 г.; изм. и доп., бр. 92 от 1952 г., бр. 89 от 1953 г., бр. 90 от 1955 г., бр. 90 от 1956 г., бр. 90 от 1958 г., бр. 50 и 90 от 1961 г.; попр., бр. 99 от 1961 г.; изм. и доп., ДВ, бр. 1 от 1963 г., бр. 23 от 1968 г., бр. 27 от 1973 г., бр. 89 от 1976 г., бр. 36 от 1979 г., бр. 28 от 1983 г., бр. 41 от 1985 г., бр. 27 от 1986 г., бр. 55 от 1987 г., бр. 60 от 1988 г., бр. 31 и 38 от 1989 г., бр. 31 от 1990 г., бр. 62 от 1991 г., бр. 55 от 1992 г., бр. 61 и 93 от 1993 г., бр. 87 от 1995 г., бр. 12, 26, 37 и 44 от 1996 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 302, ал. 1 думата "нотариусът" се заменя със "съдията по вписванията".

2. В чл. 315, ал. 1 думата "нотариуса" се заменя със "съдията по вписванията".

3. В чл. 319, ал. 2 думите "нотариус" и "нотариусът" се заменят съответно със "съдия по вписванията" и "съдията по вписванията".

4. В чл. 343, ал. 2 думата "нотариуса" се заменя със "съдията по вписванията".

5. В чл. 374 думата "нотариата" се заменя със "службата по вписванията".

6. В чл. 392, ал. 2 думата "нотариата" се заменя със "службата по вписванията".

7. В чл. 465 се правят следните изменения и допълнения:

а) буква "г" се изменя така:

"г) нотариални покани, протести, удостоверявания за явяване или неявяване на лица пред нотариуса за извършване на действия пред него;"

б) създава се нова буква "д":

"д) приемане и връщане на предадени за съхранение документи и книжа, и";

в) досегашната буква "д" става буква "е".

8. В чл. 466 ал. 1 се изменя така:

"466. Нотариалните актове за прехвърляне на собственост или за учредяване на вещно право върху недвижими имоти и удостоверяване на право на собственост върху такива имоти се извършват от нотариуса, в чийто район се намира имотът. Вписванията, отбелязванията и заличаванията относно недвижими имоти се извършват от съдията по вписванията, в чийто район се намира имотът."

9. В чл. 467 думите "до нотариуса" се заличават.

10. В чл. 469, ал. 2 думата "сделки" се заменя с "нотариални актове".

11. Член 470 се изменя така:

"470. Не могат да се извършват нотариални действия относно противоречащи на закона или на добрите нрави сделки, документи или други действия."

12. В чл. 473 ал. 1 се изменя така:

"473. Отказите на нотариусите и на съдиите по вписванията да извършат нотариално действие могат да се обжалват пред окръжния съд в 7-дневен срок от отказа."

13. Член 473а се отменя.

14. В чл. 474 се правят следните изменения и допълнения:

а) алинеи 1 и 2 се изменят така:

"474. За извършване на нотариален акт се изготвя проект на акта в два или повече еднообразни екземпляра. Формата, видът и размерът на хартията, върху която се написва или напечатва проектът, се определят по образец, установен от министъра на правосъдието.

Всички екземпляри на проекта трябва да бъдат изготвени чисто и четливо, да са написани на ръка с черно или синьо мастило или да са напечатани.";

б) в ал. 5 думите "познати на нотариуса свидетели" се заменят със "свидетели с установена самоличност".

15. В чл. 480 буква "е" се изменя така:

"е) работещите в нотариалната кантора лица и служителите в службата по вписванията."

16. В чл. 485 се създава ал. 3:

"Ако частният документ е на чужд език и не подлежи на вписване, прилага се съответно чл. 478."

17. В чл. 488, ал. 1 думата "нотариата" се заменя с "нотариуса".

18. Създават се чл. 488а и 488б:

"488а. При удостоверявания за явяване или неявяване на лица пред нотариуса за извършване на действия пред него се съставя констативен протокол. По същия начин се удостоверява съгласието или несъгласието на явилите се лица за извършване на съответните действия. За съставяне на констативния протокол, доколкото няма особени правила, нотариусът се ръководи от разпоредбите на чл. 476. Констативният протокол се съставя в два еднообразни екземпляра, които се подписват от молителя и от нотариуса, след което единият от тях се подрежда в нарочна книга, а другият се предава на молителя, заверен като препис.

488б. При приемане за съхранение от нотариуса на документи и книжа се съставя приемателен протокол в два еднообразни екземпляра, които се подписват от молителя и от нотариуса, след което единият от тях се завежда в специален регистър, а другият се предава на молителя, заверен като препис.

За връщане на предадените за съхранение документи и книжа се съставя предавателен протокол, който се подписва от молителя, съответно от неговите наследници или от нарочен пълномощник, след което се завежда в регистъра."

§ 13. В чл. 24, ал. 2 от Закона за наследството (обн., ДВ, бр. 22 от 1949 г.; попр., бр. 41 от 1949 г.; изм., бр. 275 от 1950 г., бр. 41 от 1985 г., бр. 60 от 1992 г., бр. 21 от 1996 г. - Решение № 4 на Конституционния съд от 1996 г.) се създава четвърто изречение: "За съставяне на нотариалното завещание нотариусът се ръководи от разпоредбите на чл. 474, ал. 1 и 2 от Гражданския процесуален кодекс. "

§ 14. В Закона за държавните такси (обн., Изв., бр. 104 от 1951 г.; изм. и доп., бр. 89 от 1959 г., бр. 21 от 1960 г.; ДВ, бр. 53 от 1973 г., бр. 87 от 1974 г., бр. 21 от 1975 г., бр. 21 от 1990 г., бр. 55 от 1991 г., бр. 100 от 1992 г., бр. 69 и 87 от 1995 г., бр. 37 и 100 от 1996 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 2 ал. 3 и 4 се отменят.

2. В чл. 4 буква "в" се изменя така:

"в) за извършване на действия и услуги от съдия-изпълнители и от съдии по вписванията;"

3. В чл. 4а ал. 2 се отменя.

§ 15. В § 4 от допълнителните разпоредби на Закона за жилищностроителните кооперации (обн., ДВ, бр. 55 от 1978 г.; изм., бр. 102 от 1981 г., бр. 45 от 1984 г., бр. 75 от 1988 г., бр. 46 от 1989 г., бр. 21 от 1990 г. и бр. 60 от 1992 г.) думите "както и за издаване и вписване на нотариални актове на жилищностроителните кооперации и на членовете им" се заличават.

§ 16. В чл. 9, ал. 1, т. 10 от Закона за данък върху добавената стойност (обн., ДВ, бр. 90 от 1993 г.; изм., бр. 57 от 1995 г., бр. 16 и 56 от 1996 г.) след думите "Закона за адвокатурата" се добавя "и Закона за нотариусите".

§ 17. В чл. 13, ал. 5 от Закона за данък върху общия доход (обн., ДВ, бр. 132 от 1950 г.; изм., Изв., бр. 104 от 1952 г., бр. 60 от 1953 г., бр. 15 от 1954 г., бр. 64 от 1955 г., бр. 91 от 1957 г., бр. 90 от 1958 г., бр. 91 от 1960 г., бр. 105 от 1962 г.; ДВ, бр. 99 от 1963 г., бр. 52 от 1965 г., бр. 16 и 52 от 1966 г., бр. 15 и 100 от 1967 г., бр. 69 от 1968 г., бр. 60 от 1970 г., бр. 101 от 1972 г., бр. 53 от 1973 г.; попр., бр. 54 от 1973 г.; изм. и доп., бр. 36 и 93 от 1979 г., бр. 7 от 1982 г., бр. 44 от 1984 г., бр. 79 от 1985 г., бр. 33 от 1988 г., бр. 4 от 1989 г., бр. 10 и 30 от 1990 г., бр. 27 от 1991 г.; попр., бр. 30 от 1991 г.; изм., бр. 82 от 1991 г., бр. 19 и 62 от 1992 г., бр. 23 от 1993 г., бр. 38 и 83 от 1994 г., бр. 53 и 59 от 1995 г., бр. 28, 33, 58 и 59 от 1996 г.) след думите "на едноличния търговец" се поставя запетая и се добавя "на нотариуса".

§ 18. В Закона за собствеността и ползуването на земеделските земи (обн., ДВ, бр. 17 от 1991 г.; попр., бр. 20 от 1991 г.; изм., бр. 74 от 1991 г., бр. 18, 28, 46 и 105 от 1992 г., бр. 48 от 1993 г., бр. 64 от 1993 г. - Решение № 12 на Конституционния съд от 1993 г.; изм., бр. 83 от 1993 г., бр. 80 от 1994 г., бр. 45 от 1995 г., бр. 57 от 1995 г., бр. 59 от 1995 г. - Решения № 7 и 8 на Конституционния съд от 1995 г.; изм., бр. 79 от 1996 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 9, ал. 6 и чл. 9а, ал. 4 думата "Нотариусът" се заменя със "Съдията по вписванията".

2. В чл. 23 думата "нотариата" се заменя със "службата по вписванията".

3. В § 16, ал. 1 от преходните и заключителните разпоредби думите "държавни такси" се заменят с "нотариални такси".

§ 19. В Закона за държавната собственост (ДВ, бр. 44 от 1996 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 41, ал. 2 и чл. 48 думата "нотариуса" се заменя със "съдията по вписванията".

2. В чл. 60 думите "нотариалната служба" се заменят със "службата по вписванията".

§ 20. В Закона за общинската собственост (ДВ, бр. 44 от 1996 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 32, ал. 2 думата "нотариуса" се заменя със "съдията по вписванията".

2. В чл. 35, ал. 4 думите "нотариалната служба" се заменят със "службата по вписванията".

§ 21. В чл. 31, ал. 4 и чл. 104, т. 2 от Закона за териториалното и селищно устройство

(обн., ДВ, бр. 29 от 1973 г.; попр., бр. 32 от 1973 г.; изм. и доп., бр. 87 от 1974 г., бр. 3 и 102 от 1977 г., бр. 36 от 1979 г., бр. 3 от 1980 г., бр. 45 от 1984 г., бр. 19 от 1985 г., бр. 36 от 1986 г., бр. 14 от 1988 г., бр. 31 от 1990 г.; попр., бр. 32 от 1990 г.; изм., бр. 15 от 1991 г. и бр. 63 от 1995 г.) думата "нотариуса" се заменя със "съдията по вписванията".

§ 22. В чл. 185, буква "б" от Закона за задълженията и договорите (обн., ДВ, бр. 275 от 1950 г.; попр., Изв., бр. 2 от 1950 г.; изм., бр. 69 от 1951 г., бр. 92 от 1952 г.; ДВ, бр. 85 от 1963 г., бр. 27 от 1973 г., бр. 16 от 1977 г., бр. 28 от 1982 г., бр. 30 от 1990 г.; бр. 12 и 56 от 1993 г. и бр. 83 от 1996 г.) думата "нотариусите" се заменя със "съдиите по вписванията".

§ 23. В Търговския закон (обн., ДВ, бр. 48 от 1991 г.; изм., бр. 25 от 1992 г., бр. 61 и 103 от 1993 г., бр. 63 от 1994 г., бр. 63 от 1995 г., бр. 42, 59, 83 и 86 от 1996 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 16, ал. 2 думата "нотариата" се заменя със "службата по вписванията".

2. В чл. 73, ал. 5 думите "нотариата" и "нотариусът" се заменят съответно със "службата по вписванията" и "съдията по вписванията".

§ 24. В чл. 14, ал. 1 от Закона за единния кадастър на Народна република България (обн., ДВ, бр. 35 от 1979 г.; изм., бр. 102 от 1981 г., бр. 45 от 1984 г.) думите "Нотариалните служби" се заменят със "Службите по вписванията" и след думите "едномесечен срок" се добавя "от деня на вписването им, съответно".

§ 25. В Закона за събиране на държавните вземания (ДВ, бр. 26 от 1996 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 59, ал. 1 думата "нотариуса" се заменя със "съдията по вписванията".

2. В чл. 60 думата "нотариата" се заменя със "службата по вписванията".

§ 26. В § 1 от допълнителните разпоредби на Закона за адвокатурата (ДВ, бр. 80 от 1991 г.) след думата "нотариус" се поставя запетая и се добавя "съдия по вписванията или помощник-нотариус".

§ 27. Изпълнението на закона се възлага на министъра на правосъдието.

§ 28. Законът влиза в сила в едномесечен срок от обнародването му в "Държавен вестник".

ЗАКОН за изменение и

допълнение на Закона за нотариусите

(ДВ, бр. 123 от 1997 г., в сила от 22.12.1997 г.)

.....

§ 8. Навсякъде в закона думите "министърът на правосъдието", "министъра на правосъдието" и "Министерството на правосъдието" се заменят съответно с "министърът на правосъдието и правната евроинтеграция", "министъра на правосъдието и правната евроинтеграция" и "Министерството на правосъдието и правната евроинтеграция".

.....

ЗАКОН за изменение и допълнение на

Закона за нотариусите и нотариалната дейност

(ДВ, бр. 18 от 2003 г.)

.....

§ 46. Навсякъде в закона думите "министърът на правосъдието и правната евроинтеграция", "министъра на правосъдието и правната евроинтеграция" и "Министерството на правосъдието и правната евроинтеграция" се заменят съответно с "министърът на правосъдието", "министъра на правосъдието" и "Министерството на правосъдието".

§ 47. Навсякъде в закона думите "стажант-нотариус", "или стажант-нотариус", "стажант-нотариуса", "стажант-нотариусите", "и на стажант-нотариусите" и "и на стажант-нотариуса" се заличават.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 48. Органите на Нотариалната камара извършват дейността си до следващото редовно изборно общо събрание.

§ 49. Заварените стажант-нотариуси довършват стажа си и полагат теоретико-практически изпит по досегашния ред, като при прослужени 3 месеца имат право да се явят на теоретико-практически изпит.

§ 50. (1) В 6-месечен срок от влизането в сила на закона нотариусите са длъжни да изпълнят изискванията на чл. 41, ал. 1, като прекратяват договорните отношения с помощник-нотариусите с 30-дневно предизвестие.

(2) В случаите по ал. 1 нотариусът уведомява Съвета на нотариусите. За заличаването на помощник-нотариусите се прилага съответно чл. 42, ал. 2.

§ 51. В 6-месечен срок от влизането в сила на закона нотариусите са длъжни да приведат нотариалните си кантори в съответствие с изискванията на чл. 13.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Административнопроцесуалния кодекс

(ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.)

.....

§ 88. В Закона за нотариусите и нотариалната дейност (обн., ДВ, бр. 104 от 1996 г.; изм., бр. 117, 118 и 123 от 1997 г., бр. 24 от 1998 г., бр. 69 от 1999 г., бр. 18 от 2003 г., бр. 29 и 36 от 2004 г., бр. 19 и 43 от 2005 г.) навсякъде думите "Закона за Върховния административен съд" се заменят с "Административнопроцесуалния кодекс".

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс

(ДВ, бр. 50 от 2008 г., в сила от 1.03.2008 г.)

.....

§ 47. (В сила от 30.05.2008 г.) Прекратените производства по § 2 от преходните и заключителните разпоредби се възобновяват служебно от съда.

§ 48. Законът влиза в сила от 1 март 2008 г., с изключение на § 23, 25, 45, 46 и 47, които влизат в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за българските документи за самоличност

(ДВ, бр. 82 от 2009 г.)

.....

§ 91. (1) Параграф 87 влиза в сила от 1 януари 2010 г.

(2) До 1 януари 2010 г. Министерският съвет приема акта по § 87, т. 1, буква "б".

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за нотариусите и нотариалната дейност

(ДВ, бр. 41 от 2011 г., в сила от 1.07.2011 г.)

§ 4. За плащанията по сделки, извършени преди влизането в сила на този закон, се прилага досегашният ред.

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество

(ДВ, бр. 38 от 2012 г., в сила от 19.11.2012 г.)

.....

§ 3. (1) В двумесечен срок от влизането в сила на закона Народното събрание избира, а президентът и министър-председателят назначават членове на Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество.

(2) Мандатът на заварените при влизането в сила на закона членове на Комисията за установяване на имущество, придобито от престъпна дейност, се прекратява с избирането, съответно назначаването на членовете на Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество.

(3) Активите, пасивите, архивът и другите права и задължения на Комисията за установяване на имущество, придобито от престъпна дейност, се поемат от Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество.

(4) В едномесечен срок от определянето на състава ѝ комисията по ал. 1 приема правилника по чл. 20.

(5) Трудовите правоотношения на служителите на Комисията за установяване на имущество, придобито от престъпна дейност, се уреждат при условията и по реда на чл. 123 от Кодекса на труда.

§ 4. Назначените до влизането в сила на закона органи по чл. 13, ал. 1 са длъжни в едномесечен срок от влизането му в сила да предприемат необходимите действия за отстраняване на несъвместимостта по чл. 8, ал. 3, т. 1, 3 и 5.

§ 5. Неприклучилите до влизането в сила на закона проверки и производства за отнемане на имущество, придобито от престъпна дейност, се довършват при условията и по реда на отменения Закон за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност.

§ 6. Законът се прилага и по отношение на имущество, придобито незаконно преди влизането му в сила.

§ 7. В 6-месечен срок от влизането в сила на закона Националната агенция за приходите предава на Междуведомствения съвет за управление на отнето в полза на държавата имущество преписките за непродаденото към датата на влизане в сила на закона имущество, което е отнето в полза на държавата по реда на отменения Закон за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност, за вземане на решение по този закон.

§ 8. Инструкцията по чл. 30, ал. 2 се приема в тримесечен срок от влизането в сила на закона.

.....

§ 16. Законът влиза в сила в 6-месечен срок от обнародването му в "Държавен вестник".

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

към Закона за изменение и допълнение на Закона за нотариусите и нотариалната дейност

(ДВ, бр. 95 от 2012 г.)

§ 7. Документите по чл. 11, ал. 3 и 4, представени от заинтересуваните лица, в зависимост от държавата, от която произхождат, трябва да отговарят на изискванията на съответните разпоредби на двустранните международни договори или Конвенцията за премахване на изискването за легализация на чуждестранни публични актове, съставена в Хага на 5 октомври 1961 г. (ратифицирана със закон - ДВ, бр. 47 от 2000 г.) (ДВ, бр. 45 от 2001 г.), по които Република България е страна, или на Правилника за легализациите, заверките и преводите на документи и други книжа (обн., ДВ, бр. 73 от 1958 г.; изм., бр. 10 от 1964 г., бр. 77 от 1976 г., бр. 96 от 1982 г., бр. 77 от 1983 г. и бр. 103 от 1990 г.), както и да бъдат снабдени с преводи на български език, които се извършват и заверяват по предвидения ред.